

Mottagare
Regionstyrelsen

Remiss gällande Natura 2000-prövning av den havsbaserade vindkraftparken Aurora, dnr 1303-22

Förslag till beslut

1. Regionstyrelsen beslutar att bilagt förslag till remissyttrande inges till länsstyrelsen i Gotlands län.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Länsstyrelsen har gett Region Gotland tillfälle att åter yttra sig över AUR Energipark AB:s ansökan om tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken, ett s.k. Natura 2000-tillstånd, efter att sökande åtgärdat länsstyrelsens föreläggande om komplettering, från november 2022. Ansökan gäller den havsbaserade vindparken Aurora, med avseende på dess närhet till Natura 2000-området Hoburgs bank och Midsjöbankarna (SE0330308). Kompletteringspunkterna i föreläggandet har av sökande bemötts och besvarats i ett antal dokument som nu kompletterar ansökan. Förvaltningens bedömning är att sökanden genom sina kompletterande svar och förslagna ändringar i några villkorsförslag uppfyllt kompletteringsföreläggandet. Därför föreslås regionstyrelsens svar vara positivt till ansökan. Samtidigt påpekas i regionens yttrande att flera viktiga miljöparametrar hanteras även i ansökan om SEZ-tillstånd, (tillstånd för havsbaserad verksamhet i Sveriges ekonomiska zon), vilken länsstyrelsen på Gotland nu hanterar på regeringens uppdrag i en separat process.

Ärendebeskrivning

Remisstid

Länsstyrelsen har gett Region Gotland tillfälle att yttra sig över bifogade underlaget, i frågan om verksamhetens tillåtlighet och önskar remissinstansernas synpunkter senast den 9 juni 2023. Region Gotland har med anledning av regionstyrelsens mötesdatum begärt förlängd yttrandetid till 14 juni.

Natura 2000-tillstånd

Länsstyrelsen bjuder nu in berörda parter att avge sina synpunkter på om de begärda kompletteringarna är tillräckliga, om sökandens miljökonsekvensbeskrivning kan anses tillräcklig för prövningen enligt Miljöbalken 7 kap. 28 a och 28 b §§ och om s.k. Natura-2000-tillstånd bör kunna lämnas eller ej.

Regionstyrelsens tidigare yttranden om området

Regionstyrelsen har avstått från att yttra sig vid tidiga samråd, exploatören har hållit några sådana. Auroraområdet ligger utanför regionens kommunala planeringsansvar. I förslaget till ny översiktsplan 2040 ingår havsplanering ut till territorialgränsen, i samrådsförslaget till ny ÖP finns därför inga tydliga ställningstaganden för eller emot vindkraft i just detta område.

Regionstyrelsen föreslog i remissyttrandet kring havsplanerna (§180/2018), att området Ö242 - där Aurora är tänkt att placeras in – skulle klassas om från ”Generell” till ”Energi”.

Regionstyrelsen yttrade sig till länsstyrelsen i slutet av förra mandatperioden om denna prövning, RS 2022/ 897, vid en tidigare remiss från Länsstyrelsen i Gotlands län. Regionens svar var övervägande positivt, men efter de sammanvägda inkomna yttrandena i den remissen förelade länsstyrelsen i november 2022 den sökande att komplettera sin ansökan.

Områdesbeskrivningar

Vindparken Aurora projekteras i ett 1045 km² stort område, det motsvarar cirka 1/3 av Gotlands yta. Läget är 20 km sydväst om Gotland och 30 km rakt österut från mellersta Öland. Stort vattendjup gör att inget solljus når ner till botten. Bottenmiljöerna i området är, enligt Natura 2000-ansökans miljökonsekvensbeskrivning, MKB, präglade av de syrefattiga eller syrefria förhållanden som dominerar i de djupa områdena med ingen eller begränsad bottenfauna samt ont om fisk och därmed saknas också förutsättningar fiskätande marina däggdjur som tumlare och säl, som inte förekommer inom Aurora-området i någon större utsträckning.

Öster om Aurora-området ligger Hoburgs bank och söder om Aurora-området ligger Norra och södra Midsjöbankarna. Natura 2000-området som dessa grunda bankar ingår i¹, finns därmed söder och öster om Auroraområdet.. Natura 2000-området är långt ifrån opåverkat av mänsklig verksamhet, men ändå viktigt: ” Ur naturvårdens synvinkel fungerar utsjöområdena ofta som tillflyktsområden (refuger) för organismer som tidigare varit vanliga i grundare mer kustnära områden, men som försvunnit eller minskat där till följd av ökade störningar och föroreningar.”² Genom Natura 2000-områdets båda nordvästra hörn, parallellt med sydöstra gränsen till Auroraområdet, går Östersjöns mest trafikerade farled, på den och på djuphavsleden som går rakt igenom Natura 2000-området öster om Hoburgs bank, norr om Midsjöbankarna, går det sammanlagt cirka 35 000 fartygstransporter³ per år. Utsjöbankarna i Natura 2000- området Hoburgs bank och Midsjöbankarna är viktiga områden för födosök för alfågel och för tobisgrissla, medan sökanden anser det konstaterat att Auroras vindparksområde inte utgör ett viktigt födosöksområde och inte

¹ Södra Midsjöbanken ingår inte i Natura 2000, men är på väg att införlivas i det, med dess betydelse för fågellivet som främsta motivering.

² Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0330308 Hoburgs bank och Midsjöbankarna

³ Länsstyrelsen Gotland 2018 _ Fartygstrafik i och nära skyddade och känsliga havsområden runt Gotland och Öland. Fartyg med över 12 m djupgående hänvisas till djuphavsleden.

heller är beläget så att det hindrar alfågeln och tobisgrisslans rörelser/migration till och mellan de viktiga födosöksområdena på Hoburgs bank och Midsjöbankarna. Under sommarmånaderna uppehåller sig merparten av Östersjö-populationen av tumlare på Hoburgs bank och Midsjöbankarna för kalvning och parning. Därför har Sverige ett särskilt stort ansvar för bevarandet. Östersjötumblaren är en genetiskt avgränsad stam av vanlig tumlare, nu klassad som akut hotad. De senaste uppskattningarna visar på knappt 500 individer, varav färre än 100 är honor i fertil ålder.

Ansökan

AUR Energipark AB, ett helägt dotterbolag till OX2 AB, ansöker om ett s. k. Natura 2000-tillstånd i enlighet med 7 kap. 28a § miljöbalken, till uppförande och drift av den havsbaserade vindparken Aurora, med tillhörande transformator-/omriktarstationer, mätmaster, internt kabelnät och anslutningskablar, med avseende på Natura 2000-området Hoburgs bank och Midsjöbankarna (SE0330308). Ansökan motiveras av närheten till nämnda Natura 2000 område och prövas enligt rådande lagstiftning separat från ansökan om SEZ-tillstånd, (tillstånd för havsbaserad verksamhet i Sveriges ekonomiska zon), vilket länsstyrelsen på Gotland, enligt rådande lagstiftning, nu hanterar på regeringens uppdrag i en separat process skild från Natura 2000-prövningen..

AUR Energipark AB har bemött och besvarat synpunkterna i föreläggandet efter föregående remiss i ett kompletteringsyttrande samt komplettering till Natura 2000-MKB:n. (Bilaga E), kompletterande Fågel-PM (Bilaga E.1 inklusive underbilagor) och kompletterande Tumlar-PM (Bilaga E.2). Bara ett par exempel ur kompletteringarna ges nedan:

Uppföljning av eventuell påverkan på alfågel och tobisgrissla kommer, enligt sökande att ske inom ramen för ett undersökningsprogram för migrerande fåglar som är villkorsvis föreslagit i SEZ-ansökan.

Den höga förekomsten av tumlare visar på att Norra Midsjöbanken och Hoburgs bank bör ses som kärnområden för tumlare. (Bilaga E.2). Med hänsyn till att tumlare är känsligare under sommaren har, utöver skyddsåtgärder som ljuddämpning, mjuk uppstart och ramp-up tidsrestriktioner för aktiviteter som kan orsaka beteendepåverkan inom någon del av Natura 2000-området under sommaren (maj-augusti) nu föreslagits i ansökan.

Risken för att störa tumlare bedöms då som liten tack vare föreslagna skyddsåtgärder ovan. Ett extra skydd för honor och kalvar skulle kunna vara utökat förbud t o m september, mot störande undervattensljud. Totalförbud mot dessa ljud ser sökande som onödigt, med tanke på årstidsvariationerna.

” Anläggningsarbeten vid närliggande vindparker kan potentiellt innebära undervattensljud som kan ge en kumulativ påverkan på tumlare. De projekt som har tillkommit sedan ansökan skickades in så som Pleione, Neptunus och Herkules ligger på ett sådant avstånd att kumulativa effekter med överlappande

undervattensljud från projekten inte förväntas. Undervattensljud från anläggning eller bottenundersökningar dock kan få tumlare att förflytta sig och om de överlappar i tid för flera projekt kan tumlare tillfälligt få habitatförluster av flera områden samtidigt. Eventuella kumulativa effekter kan undvikas med anpassade installationsplaner för pålningsarbeten och undersökningar i vindparkerna.” (Bilaga E.2).

En Natura 2000-prövning innefattar inte bedömning av påverkan på andra arter än de som uttryckligen nämns i bevarandeplanen för aktuellt Natura 2000-området, men Natura 2000 områden har ett mycket starkt skydd som innefattar att verksamhet i kringliggande områden inte får tillåtas om det finns minsta risk att det ger skada på Natura 2000-områdets skyddade arter och naturmiljöer.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att sökanden genom sina kompletterande svar och föreslagna ändringar i några villkorsförslag uppfyllt kompletterings-föreläggandet. Det har underbyggt den tidigare bedömningen att vindparken Aurora, ifråga om utpekade bevarandevärden i det redan nu påverkade Natura 2000-området, inte kommer att tillföra någon betydande störning. Flera viktiga miljöparametrar hanteras även i SEZ-prövningen.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

Dessa bedömningar görs oftast inte för remissyttranden, men bedöms ha relevans här, detta är dock i huvudsak samma bedömning som i RS 2022/897

1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv

Remissen gäller ett s. k. Natura 2000-tillstånd i enlighet med 7 kap. 28a § miljöbalken. Innan och inför Natura 2000-prövningen har avgränsningssamråd enligt 6 kap miljöbalken skett samt samråd enligt Esbokonventionen. Tillståndet för att anlägga vindparken kräver tillstånd från regeringen enligt 5 § Lag (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon, SEZ. Ledningsföreläggningen är tillståndspliktig enligt 15 §Lag (1966:314) om kontinentalsockeln, KSL. Vidare kommer tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken (vattenverksamhet) samt koncession enligt ellagen (1997:857) för anläggning och drift av anslutningskablar inom Sveriges sjöterritorium att behövas. De tillstånden söks i annan ordning och detta ärende gäller enbart Natura 2000.

Regelverk för Sveriges Sjöterritorium (TSFS 2020:88) anger att vindkraftverk i parkens ytterkant, ska ha högintensivt vitt blinkande ljus, vilket dock inte bedömts inverka på Natura 2000-området. För berört Natura 2000-områden gäller bevarandeskydd enligt Bevarandeplanen för Natura 2000-området SE0330308 Hoburgs bank och Midsjöbankarna. Remissen gäller prövning enligt Natura 2000-bestämmelserna. Därför fokuserar yttrandet på de arter och naturtyper som är utpekade för det aktuella Natura 2000-området. De mest skyddsvärda arterna på Hoburgs bank och Midsjöbankarna är tumlare, alfågel och tobisgrissla. Naturtyperna som ska skyddas är rev och sandbankar och de arter och den biologiska mångfald som är typiska för dessa. Området omfattas också av regleringar enligt FN:s havsrättskonvention och FN:s konvention om

biologisk mångfald, vilka även uttrycks i EUs direktiv om Havsplanering och Habitatdirektivet samt i nationell rätt.

2. **Ekonomiskt perspektiv** *Ej aktuell*, 3. **Barnperspektiv** *Ej aktuell*

4. **Jämställdhetsperspektiv** *Ej aktuell*. 5. **Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv**

Bedömningen är att havet som resurs efterfrågas för exploatering i allt högre grad blir det också än viktigare att tillgodose att inte skyddsbehov för de skyddade områden och arter åsidosätts. Ur landsbygdsperspektiv kan näringslivet på södra Gotland få viss stimulans av att havsbaserad vindkraft byggs ut i närområdet, med de kringtjänster det kan innebära. Samtidigt kan försämrad livskvalitet upplevas av att de öppna havsytorna exploateras och att vindparken kan upplevas som visuellt störande vid horisonten.

6. **Klimat och miljöperspektiv**

Bedömningen är att produktionen av förnybar el behöver öka generellt i Europa och Sverige och bör ses som ett samhällsintresse. För Gotland kan vindpark Aurora komma att ligga bra till för att även kunna anslutas till elnätet på Gotland, men det kommer att bero på framtida beslut om nya stamnätsanslutningar och nätutbyggnad till havs.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2023-05-17

Länsstyrelsen i Gotlands län, Remiss angående ansökan och tillstånd i enlighet med 7 kap. 28a § miljöbalken av den havsbaserade vindkraftsparken Aurora, dnr 1303-22 inkom 2023-05-02

*Remissen innehåller flera **bilagor**, varav dessa har tillkommit sedan förra remissen.*

E. - Komplettering av inlämnad ansökan om Natura 2000- tillstånd för vindpark Aurora

E.1 - Kompletterande fågelinventeringar och bedömningar avseende Natura 2000-tillstånd för vindpark Aurora

E.1.1 - Uppdatering av kartmaterial

E.2 - Vindpark Aurora - PM komplettering av Natura 2000-ansökan avseende tumlare

F. - Bemötande av synpunkter avseende inlämnad ansökan om Natura 2000-tillstånd för vindpark Aurora

Kompletteringsyttrande Natura 2000-ansökan AUR Energipark AB

Regionstyrelseförvaltningen

Torsten Flemming
tf Regiondirektör

Skickas till

gotland@lansstyrelsen.se med kopia till
elida.lundgren@lansstyrelsen.se